

SFS nr: **1999:658**

Departement/myndighet: **Jordbruksdepartementet**

Rubrik: **Zoonoslag (1999:658)**

Utfärdad: **1999-06-10**

Ändring införd: **t.o.m. SFS 2006:811**

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag gäller sjukdomar och smittämnen hos djur som kan spridas naturligt från djur till människa (zoonoser) och som inte är sådana epizootiska sjukdomar som omfattas av epizootilagen (1999:657). Lagen gäller dock endast sådana zoonoser som det finns tillräckliga kunskaper om för effektiv kontroll och bekämpning.

Zoonoserna anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

I fråga om andra zoonoser än sådana som omfattas av denna lag finns bestämmelser om kontroll och förebyggande åtgärder i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Särskilda föreskrifter finns om ersättning för kostnader och förluster med anledning av åtgärder enligt denna lag.

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

1 a § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde.

Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna

vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.
Lag (2006:811).

Förebyggande åtgärder och bekämpning

2 § Den som yrkesmässigt håller djur skall, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, för att zoonoser skall kunna förebyggas och bekämpas

1. låta utföra och bekosta undersökningar av djur,

2. föra anteckningar och lämna uppgifter om verksamheten.

3 § Om en veterinär har anledning misstänka att ett fall av zoonos har inträffat, skall han omedelbart göra en undersökning för att fastställa sjukdomens eller smittämnets art och i övrigt göra vad som är nödvändigt för att förhindra att smitta

sprids. Den som har djuren i sin vård är skyldig att tåla det intrång och underkasta sig de åtgärder samt lämna den hjälp som behövs för undersökningen.

Veterinären skall skyndsamt underrätta Statens jordbruksverk och länsstyrelsen. Länsstyrelsen skall utan dröjsmål underrätta smittskyddsläkaren.

Om ett fall av zoonos konstateras, skall länsstyrelsen skyndsamt underrätta Statens veterinärmedicinska anstalt, Statens livsmedelsverk, Smittskyddsinstitutet, smittskyddsläkaren, den eller de kommunala nämnder som utför uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt distriktsveterinären.

Det som sägs om veterinär i andra stycket gäller också den som är ansvarig för det laboratorium där ett fall av zoonos konstaterats.

4 § För att fastställa förekomst av eller frihet från en zoonos får Jordbruksverket besluta om provtagning eller undersökning av djur och av djurprodukter eller andra föremål som kan bära på smitta.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

Lag (2006:811).

5 § För att förebygga eller bekämpa zoonoser får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur,

2. oskadliggörande av döda djur och produkter av djur samt avfall och annat material som kan sprida smitta,

3. smittrening,

4. skyddsympning eller annan förebyggande behandling av djur,

5. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,

6. djurhållning,

7. begränsningar eller andra villkor vad gäller hanteringen av djur eller produkter av djur och andra varor eller såvitt avser kontakter mellan djur och människor,

8. transporter av djur och varor,

9. journalföring i fråga om djur, produkter av djur och

djurtransporter,

10. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,

11. metoder för provtagning och analys samt vad den som är ansvarig för ett laboratorium skall iaktta i fråga om rapportering med anledning av genomförda analyser,

12. andra åtgärder som är nödvändiga.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

Lag (2006:811).

6 § Ett beslut i ett enskilt fall skall upphävas så snart det har konstaterats att det inte längre finns förutsättningar för beslutet.

7 § Jordbruksverket eller, i den utsträckning som Jordbruksverket bestämmer, länsstyrelsen får överlåta åt en veterinär att besluta i enskilda ärenden enligt 4 och 5 §§.

Lag (2006:811).

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

8 § Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de

föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Jordbruksverket och länsstyrelsen i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Offentlig kontroll av efterlevnaden av beslut i enskilda fall enligt 4 eller 5 § får också utövas av en veterinär som utses av Jordbruksverket eller länsstyrelsen. Lag (2006:811).

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

8 a § Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Lag (2006:811).

Rätt till upplysningar och tillträde

9 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för

kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Det som sägs i första stycket gäller också den som vidtar åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna. Lag (2006:811).

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

9 a § Den som är föremål för offentlig kontroll eller åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna

genomföras. Lag (2006:811).

Förelägganden och förbud

10 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Förelägganden och förbud enligt denna lag eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite. Lag (2006:811).

Rättelse

10 a § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad. Lag (2006:811).

Hjälp av polismyndighet

11 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl. Lag (2006:811).

Straffbestämmelser m.m.

12 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 §,

2. bryter mot ett beslut eller en föreskrift som har meddelats med stöd av 5 §,

3. vid fullgörande av uppgiftsskyldighet enligt 2 § 2 lämnar oriktiga uppgifter om något förhållande av betydelse, om inte gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud enligt 10 § döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Innefattar ett brott som avses i första stycket 2 olovlig transport av djur eller varor skall sådan egendom förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

12 a § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet åsidosätter skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud enligt 10 § döms inte till ansvar enligt första stycket för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Lag (2006:811).

Överklagande m.m.

13 § Beslut av en enskild veterinär får överklagas hos
Jordbruksverket.

Andra beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har
meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som
kompletteras av lagen får överklagas hos allmän
förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Lag (2006:811).

14 § Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har
meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som
kompletteras av lagen skall gälla omedelbart, om inte något
annat beslutas. Lag (2006:811).

Övergångsbestämmelser

1999:658

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1999 då lagen
(1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur upphör att

gälla.

2. Den äldre lagen gäller dock fortfarande i de fall där sådant beslut om bekämpning som avses i 1 § i den lagen har fattats före den 1 oktober 1999.